

Forfatter: Kingo, Thomas

Titel: Digtning i udvalg

Citation: Kingo, Thomas: "Digtning i udvalg", i Kingo, Thomas: *Digtning i udvalg*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1995, s. 539.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kingo09val-shoot-idm140375700075072/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Digtning i udvalg

- 15 *før*: pga. – *Ise-glaslet*: af klar is.
 16 *den fjørched Gud*: guden med treførk, nl. den rom. havgud Neptun.
 18 *Luxsdorph*: Boile Luxdorff, 1643–1698, oversekretær i Danske Kancelli, ven med Kingo. – *hat*: haft. – *Suagheed ... rige*: sygdom sammen med de rige, nl. podagra.
 20 *lang søm*: langvarig.
 21 *om igiæn*: en gang til. – *hauff True*: Jytte Bering, 1654–1684, der døde få dage senere. – *signed*: velsignet.
 22 *søn*: Christian Luxdorff, 1684–1726, senere oberst. – *qveged*: oplivet.
 23 *nye*: ny(måne).
 24 *blide-maanit*: februar. – *reed ... bye*: holdt sommerfest for ham.
 25 *Königens Nafn*: Christian (V); drengen blev opkaldt efter sin bedstefar Christen Bollesen.
 26 *Ræt saa*: (det er) rigtig sådan.
 27 *ærlig*: agtværdig.
 28 *sin ... troskab*: troskab mod sin konge.
 30 *Beleven*: venlig.
 31 *noe*: glæde.
 32 *Vinranche*: om hustru, jf. Sal. 128,3. – *fructbar*: frugtbar.
 34 *milde*: mildt.
 35 *styrke*: skal styrke.
 36 *gøre*: skal gøre.
 37 *lade*: skal lade.
 38 *qvide*: sygdom; bekymring.
 39 *knyttet scene*: seneknude, dvs. podagra.
 42 *hæld*: yndest. – *maade*: behag.

Æredigt til Dorothea Engelbrets-Daatter

Trykt efter SS I, s. 256–257, der gengiver teksten i Dorothea Engelbrets-daatter: *Sialens Taare-Offet*, 1685.

- 307 *Ærbaame*: af hæderlige forældre fødte. – *Darnie-Qvindel*: hæderlige kvinde. – *Dorothea Engelbrets-Daatter*: kendt salmedigter, 1634–1716; hun mødte flere gange Kingo, og beundringen var gensidig. – *Sal.*: salig. – *Mag*: magister. – *Ambrosii Hardensbecks*: Ambrosius Hardenbech, 1621–1685, var sognepræst i Bergen. – *Der*: da. – *Sinderige*: forstandige, begavede. – *ærlige*: snukke. – *udgaa*: udkomme. – *skyl-åg*: passende, velfortjent. – *opsat*: nedskrevet.

- 1 *Gaar*: gå. – *Ni ... muserne*.
 4 *Sktaldræ*: digtere.
 5 *Elders (...)* *Priif*: lovprisning af Jer. – *idel*: latter. – *Vejr*: blæst.
 8 *hit*: fundet. – *modta*: til trods for. – *Melion*: musernes bjerg. – *Aans*: (vands)åres.
 9 *Et*: et.
 10 *ljosom*: oplivende; livligt.
 13 *hid indtil*: hidtil.
 14 *Nysling*: nød.
 18 *i*: til.
 19 *Offet*: hentydning til tiden. *Sialens Taare-Offet*.
 20 *bluser*: lader brænde.
 21 *frosne*: frosne.
 22 *qvæle*: plage.
 23 *for*: i stedet for.
 25 *Lege*: instrument. – *lader off*: hører op med. – *qvæde*: synge.
 26 *Ey kand*: så kan ikke. – *Bibliske ... Synderinde*: I Luk. 7,36–50 fortælles om den unavgivne synderinde, der vaskede Jesu fødder med sin gråd og tørrede dem med sit hår. I senere legender identificeres hun med Maria Magdalene, jf. Luk. 8,2, og hendes historie spiller en central rolle i *Sialens Taare-Offet*.
 27 *hun ... naa*: at hun (Dorothea) ikke kan være hende (synderinden) jævnbyrdig.
 28 *med*: sammen med. – *Bode-Vandet*: om bodstærer.
 31 *Naade-Stool*: om Jesus, jf. Rom. 3,25. – *optuded*: ved gråd fået. – *GUD* og *Mand*: gudmennesket, Jesus.
 33 *Hos*: ved.
 38 *Pœnitentis*: bøds.
 39 *her op*: op. – *meer end*: mere end ... siden.
 40 *Lise*: lindring.
 42 *optvæde*: hæve sig.
 44 *Søn*: knyttet til *hæde*. – *vel*: godt.
 45 *tager*: tag. – *Druuse-Pinde*: sløve folk.
 46 *begynder*: begynd.
 47 *setter*: sæt. – *hegle*: rense og spalte.
 48 *priselig*: rosværdig.

Tanker over Sølv-Bierget ved Kongsberg

Trykt: efter SS II, s. 145-148, der gengiver originaltrykket.

- 309 *Sølv-Bierget*: Sølvforekomsterne blev opdaget 1623, hvorefter minedriften påbegyndtes, og byen Kongsberg blev anlagt. – *Auno*: lat.: i året. – *Hans* ... *beskrivelse*: beskrivelsen af Hans Majestæts no. rejse. Kingo har sjensynlig planlagt et større værk om Christian V's Norge-rejse, men har opgivet det og i 1687 ladet Kongsbergdigtet trykke som selvstændig publikation.
- 1 *MÆtalle-baged*: med maven fuld af metal. – *solve-svanged*: med sølv gravide.
5 *Hvo*: hvem. – *skidte*: snævsede.
6 *Rumpe skindskinds*: med skindklæde på bagen.
7 *nest*: nærmest.
12 *Pustinger*: små overnaturlige væsener, dværge, nisser. – *Visar*: krøge.
13 *Nordens Fader*: Foruden Danmark-Norge ønskede den da. krone at hævde sit herredømme over i det mindste de tidligere da.-no. dele af Sverige.
15 *saa*: sådan.
16 *Fortølgjer*: skjuler. – *Bierge-Hette*: bjerg som hætte.
17 *Behiætede*: modige.
19 *Hvor*: hvordan.
20 *omsvarted*: for mørket.
22 *Tindes-kyt*: tordnende skydevåben.
310 *Mens*: men.
26 *At*: for at; så at. – *og*: også.
27 *tage* ... *oppaa*: tage pejling af.
28 *Lys*: lys.
29 *utrågt*: for tidligt, ufærdigt.
30 *Kunst*: dygtighed.
31 *off*: ud af.
32 *skabning*: form.
34 *frembyder*: bryder frem.
37 *lad* ... *finde*: vis dig.